

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนักเรียนออทิสติกในโรงเรียนเรียนร่วมระดับมัธยมศึกษา โดยใช้เรื่องราวทางสังคมครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาของนักเรียนออทิสติก เพื่อพัฒนาเรื่องราวทางสังคมสำหรับนักเรียนออทิสติก และศึกษาผลของการใช้เรื่องราวทางสังคมสำหรับนักเรียนออทิสติกระดับมัธยม ดำเนินการวิจัยโดยแบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้

- 1) การวิจัยระยะที่ 1 การศึกษาทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหา
 - 2) การวิจัยระยะที่ 2 การพัฒนาเรื่องราวทางสังคม
 - 3) การวิจัยระยะที่ 3 การศึกษาผลการพัฒนาทักษะทางสังคมจากการใช้เรื่องราวทางสังคม
- รายละเอียดของวิธีดำเนินการวิจัย มีดังต่อไปนี้

1. การวิจัยระยะที่ 1 การศึกษาทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหา

เป็นการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อศึกษาทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาของนักเรียนออทิสติกระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ที่เข้าเรียนในโรงเรียนเรียนร่วม ปีการศึกษา 2551 ดำเนินการระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2551 ถึง กุมภาพันธ์ 2552 ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามภาพต่อไปนี้

การวิจัยระยะที่ 1
การศึกษาทักษะทางสังคม
ที่เป็นปัญหา
(พ.ย. 2551 - ก.พ. 2552)

วิธีการและเครื่องมือที่ใช้
เก็บรวบรวมข้อมูล

- ส่งไปรษณีย์ไป
366 โรงเรียน

- แบบสำรวจทักษะทาง
สังคมที่เป็นปัญหา

สำรวจทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาของนักเรียนออทิสติก 3 ด้าน

1. ทักษะสังคมด้านที่ 1 การควบคุมตนเอง 29 ข้อ

- 1) ทักษะย่อยที่ 1 การรอคอย 6 ข้อ
- 2) ทักษะย่อยที่ 2 การปฏิบัติตามกฎระเบียบ หรือข้อตกลง 8 ข้อ
- 3) ทักษะย่อยที่ 3 การแสดงออกทางด้านอารมณ์ 7 ข้อ
- 4) ทักษะย่อยที่ 4 การแสดงออกทางสังคม 8 ข้อ

2. ทักษะสังคมด้านที่ 2 การสื่อความหมายกับบุคคลอื่น 25 ข้อ

- 5) ทักษะย่อยที่ 1 การสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น 15 ข้อ
- 6) ทักษะย่อยที่ 2 การสื่อสารทางภาษาหรือทางสัญลักษณ์ 5 ข้อ
- 7) ทักษะย่อยที่ 3 การรับรู้ทางอารมณ์ของผู้อื่น 3 ข้อ
- 8) ทักษะย่อยที่ 4 การรับรู้ทางสังคม 2 ข้อ

3. ทักษะสังคมด้านที่ 3 การทำงานร่วมกับบุคคลอื่น 13 ข้อ

- 9) ทักษะย่อยที่ 1 การแบ่งปัน 4 ข้อ
- 10) ทักษะย่อยที่ 2 การทำตามคำแนะนำ 4 ข้อ
- 11) ทักษะย่อยที่ 3 การทำงานเป็นกลุ่ม 5 ข้อ

ภาพที่ 2 ขั้นตอนการศึกษาทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหา

1.1 ผู้ให้ข้อมูล ครูผู้สอนนักเรียนออทิสติกในโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ปีการศึกษา 2551 จำนวน 11 คน ซึ่งได้จากการตอบแบบสำรวจข้อมูลนักเรียนออทิสติกในโรงเรียนเรียนร่วมจังหวัดขอนแก่นที่ส่งไปทั้งสิ้น 366 โรงเรียน

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสำรวจทักษะทางสังคม ใช้สำรวจพฤติกรรมทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาของนักเรียนออทิสติก (ภาคผนวก ก) มีรายละเอียดดังนี้

1.2.1 การสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยสร้างแบบสำรวจ โดยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1.2.1.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2.1.2 สังเกตพฤติกรรมนักเรียนออทิสติก สัมภาษณ์ครูผู้สอนนักเรียนออทิสติก จำนวน 5 คน และสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียนออทิสติกจำนวน 5 คน

1.2.1.3 ดำเนินการสร้างและพัฒนาแบบสำรวจ จนได้แบบสำรวจที่มีเนื้อหาครอบคลุมทักษะทางสังคม 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการควบคุมตนเอง ด้านการสื่อความหมายกับบุคคลอื่น และด้านการทำงานร่วมกับบุคคลอื่น มีลักษณะเป็นแบบ 2 ตัวเลือก คือ แสดงพฤติกรรมและไม่แสดงพฤติกรรม แปลผลข้อมูล คือ ถ้านักเรียนแสดงพฤติกรรมหมายถึง ทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาของนักเรียนออทิสติกให้ค่าคะแนนเป็น 1 และถ้านักเรียนไม่แสดงพฤติกรรมหมายถึงทักษะทางสังคมที่ไม่เป็นปัญหาของนักเรียน ให้ค่าคะแนนเป็น 0 มีจำนวน 65 ข้อ ส่วนข้อคำถามที่มีความหมายในทางตรงข้ามจะแปลกลับ มีจำนวน 2 ข้อ รวมทั้งสิ้น 67 ข้อ

1.2.2 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้วิจัยนำแบบสำรวจที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความตรงตามเนื้อหา ความตรงเชิงโครงสร้าง ความครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ และความเหมาะสมด้านภาษา รวมทั้งเกณฑ์การให้คะแนนและการแปลความหมายของคะแนน จากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ แล้วนำแบบสำรวจมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้ง ก่อนนำไปใช้ต่อไป

1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยระยะที่ 1 นี้ใช้วิธีวิจัยเชิงสำรวจเพื่อศึกษาทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาของนักเรียนออทิสติกระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น มีรายละเอียดการเก็บข้อมูล ดังนี้

1.3.1 ทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น ถึงโรงเรียนเรียนร่วมสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์การบริหารการปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานการศึกษาเอกชน และมหาวิทยาลัยในจังหวัดขอนแก่นเพื่อเก็บข้อมูล

1.3.2 เข้าพบผู้บริหาร ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้อำนวยการกองการศึกษาของเทศบาล ผู้อำนวยการส่วนการศึกษาของจังหวัด หัวหน้าส่วนการศึกษาเอกชน และผู้อำนวยการโรงเรียนสังกัดมหาวิทยาลัยเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ วิธีการเก็บข้อมูล รวมทั้งขอความร่วมมือครูประจำชั้นในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.3.3 ดำเนินการเก็บข้อมูล สำรวจทักษะทางสังคมของเด็กออทิสติก ด้วยแบบสำรวจทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติกโดยครูประจำชั้น และขอให้ส่งกลับทางไปรษณีย์ภายใน 2 สัปดาห์ ได้แบบสำรวจตอบกลับทั้งสิ้น 366 ฉบับ ทั้งนี้ผู้วิจัยใช้โทรศัพท์สอบถามร่วมด้วย เพื่อให้ได้ข้อมูลคิดเป็น 100 %

ตารางที่ 3 แสดงข้อมูลโรงเรียนที่ส่งแบบสำรวจและที่ได้รับกลับคืน

โรงเรียนในสังกัด	จำนวนโรงเรียน			จำนวนนักเรียนออทิสติก
	ส่งแบบสอบถาม	ตอบกลับ	พบนักเรียนออทิสติก	
สพท.เขต 1	63	63	0	0
เอกชน เขต 1	5	5	1	1
สพท.เขต 2	50	50	1	1
เอกชน เขต 2	2	2	1	1
สพท.เขต 3	62	62	0	0
เอกชน เขต 3	2	2	0	0
สพท.เขต 4	57	57	3	3
เอกชน เขต 4	2	2	0	0
สพท.เขต 5	89	89	2	2
เอกชน เขต 5	1	1	0	0
มหาวิทยาลัยขอนแก่น	1	1	3	3
องค์การบริหารส่วนจังหวัด	20	20	0	0
เทศบาล	16	16	0	0
รวม	366	366	11	11

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้ค่าความถี่และร้อยละในการวิเคราะห์ข้อมูล และคัดเลือกทักษะทางสังคมที่มีคะแนนสูงหรือเป็นปัญหามากที่สุดของแต่ละทักษะย่อย ในด้านการควบคุมตนเอง การสื่อความหมายกับบุคคลอื่น และการทำงานร่วมกับบุคคลอื่น มาเป็นพฤติกรรมเป้าหมายในการพัฒนาเรื่องราวทางสังคม

2. การวิจัยระยะที่ 2 การพัฒนาเรื่องราวทางสังคม

เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) เพื่อพัฒนาเรื่องราวทางสังคมสำหรับใช้ในการพัฒนาทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาในนักเรียนออทิสติกระดับมัธยมศึกษา ดำเนินระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ ถึง พฤษภาคม 2552 รายละเอียดดังนี้

2.1 กลุ่มเป้าหมาย

2.1.1 วงจรที่ 1 การสร้างเรื่องราวทางสังคมฉบับทั่วไป กลุ่มเป้าหมายรวมจำนวน 10 คน ได้แก่

2.1.1.1 ครูผู้สอนนักเรียนออทิสติกระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนเรียนร่วมสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน (เขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดขอนแก่น) โรงเรียนเทศบาล โรงเรียนเอกชน และโรงเรียนสังกัดมหาวิทยาลัย ซึ่งสอนนักเรียนออทิสติกมาอย่างน้อย 3 ปี จำนวน 5 คน

2.1.1.2 ผู้เชี่ยวชาญด้านเรื่องราวทางสังคม เลือกโดยกำหนดเกณฑ์คุณสมบัติ คือ เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการดูแลนักเรียนออทิสติกมากกว่า 5 ปี และหรือมีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาเอกทางการศึกษา จำนวน 2 คน

2.1.1.3 ผู้ปกครองของนักเรียนออทิสติกระดับมัธยมศึกษาที่มีความสามารถสูง (High Function) สามารถอ่านหนังสือได้ เรียนร่วมกับเพื่อนในชั้นเรียนทั่วไปตามเกณฑ์อายุ และมีปัญหาทางทักษะทางสังคม จำนวน 3 คน

2.1.2 วงจรที่ 2 การสร้างเรื่องราวทางสังคมฉบับเฉพาะบุคคล กลุ่มเป้าหมายรวมจำนวน 5 คน ดังนี้

2.1.2.1 ครูผู้สอนนักเรียนออทิสติกระดับมัธยมศึกษาจำนวน 2 คน เป็นครูโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งเป็นครูผู้สอนนักเรียนออทิสติกเป้าหมายอย่างน้อย 1 ปี

2.1.2.2 ผู้ปกครองของนักเรียนออทิสติกระดับมัธยมศึกษาจำนวน 3 คน โดยเป็นกลุ่มนักเรียนออทิสติกที่มีความสามารถสูง (High Function) สามารถอ่านหนังสือได้ เรียนร่วมกับเพื่อนในชั้นเรียนทั่วไปตามเกณฑ์อายุ และมีปัญหาทักษะทางสังคม

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือต่อไปนี้ ช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

2.2.1 แนวคำถามในการสนทนากลุ่ม เพื่อสอบถามให้ได้ข้อมูลเชิงลึกจากผู้ร่วมวิจัย ซึ่งเป็นผู้ใกล้ชิดนักเรียนออทิสติก เพื่อนำมาสร้างเรื่องราวทางสังคมที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนออทิสติกระดับมัธยมศึกษา แนวคำถามประกอบด้วย 1) ทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติกที่เป็นปัญหารบกวนการเรียนรู้ของห้องเรียน และการปฏิบัติตามกฎระเบียบหรือข้อควรปฏิบัติของโรงเรียน 2) ลักษณะของปัญหามีลักษณะอย่างไร 3) สถานการณ์อะไรบ้างที่นักเรียนออทิสติกไม่สามารถแสดงทักษะทางสังคมได้เหมาะสม และ 4) การสร้างเรื่องราว

ทางสังคมที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนออทิสติกระดับมัธยมศึกษา คำถามนี้ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยได้รับการแนะนำในการปรับปรุงและแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อให้เนื้อหาช่วยตอบคำถามในงานวิจัยได้ (ภาคผนวก ค)

2.2.2 แบบบันทึกภาคสนาม ใช้บันทึกสถานการณ์ที่สังเกตเห็น และตรวจสอบพบปัญหา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างเรื่องราวทางสังคมที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนออทิสติกระดับมัธยมศึกษา แบบบันทึกนี้ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา (ภาคผนวก ค)

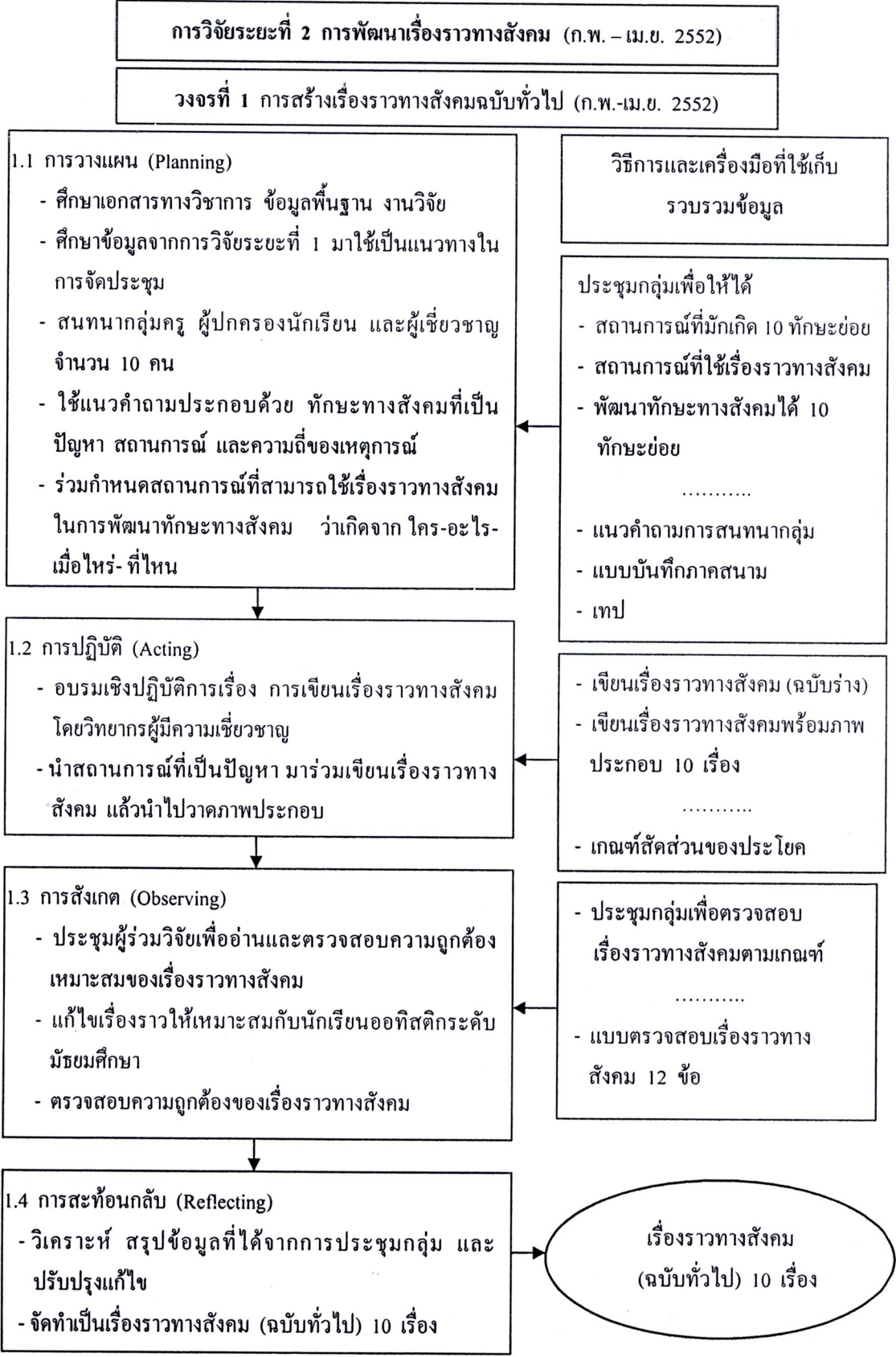
2.2.3 แบบประเมินความเหมาะสมของเรื่องราวทางสังคม เป็นแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสมของแต่ละประโยคที่ใช้ในเรื่องราวทางสังคม โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item – Objective Congruence: IOC) ซึ่งมีเกณฑ์ในการพิจารณาค่า IOC ดังนี้ คือ ประโยคที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 – 1.00 คัดเลือกไว้ใช้ได้ ประโยคที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 พิจารณาปรับปรุงหรือตัดทิ้ง และมีการกำหนดเกณฑ์คุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญ คือ เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการดูแลนักเรียนออทิสติกมากกว่า 5 ปี และหรือวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาเอกทางการศึกษา จำนวน 5 คน รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาปรากฏใน (ภาคผนวก ค)

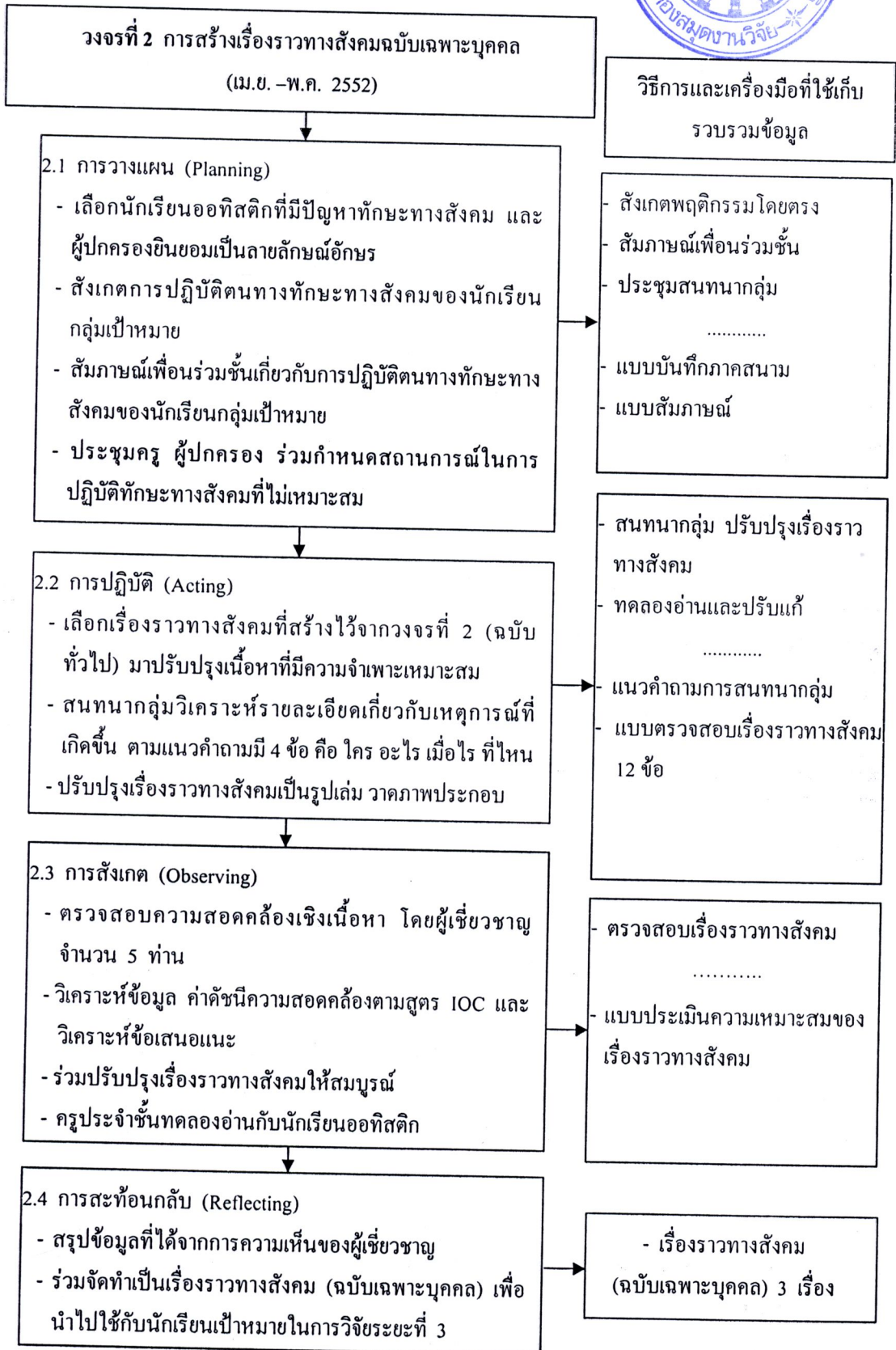
2.2.4 แบบตรวจสอบเรื่องราวทางสังคม เป็นแบบประเมินคุณลักษณะของเรื่องราวทางสังคมปรับปรุงจาก The Social Story Checklist ของ Carol Gray (2000) (อัญชลี สารรัตน์, 2552) จำนวน 12 ข้อ เป็นแบบประเมินรายการแบบ 2 ตัวเลือกคือ มี และ ไม่มี แปลผลข้อมูลคือเรื่องราวทางสังคมเรื่องนั้นมีลักษณะตามที่กำหนดในรายการ ให้ค่าคะแนนเป็น 1 เรื่องราวทางสังคมเรื่องนั้นไม่มีลักษณะตามที่กำหนดในรายการ ให้ค่าคะแนนเป็น 0 (ภาคผนวก ค)

2.2.5 แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นด้านการประพัตินของนักเรียนออทิสติกเป้าหมาย เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะคำถามแบบปลายเปิด ใช้สำหรับสัมภาษณ์และบันทึกข้อคิดเห็นของเพื่อนร่วมชั้นที่มีต่อนักเรียนออทิสติกเป้าหมาย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างเรื่องราวทางสังคมที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนออทิสติกระดับมัธยมศึกษาเป้าหมาย แบบบันทึกนี้ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา (ภาคผนวก ค)

2.2.6 เทปบันทึกเสียง เครื่องบันทึกเสียง ใช้บันทึกเสียงในการสนทนากลุ่ม การสะท้อนความคิดจากการปฏิบัติ

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย 2 วงจร ได้แก่ การสร้างเรื่องราวทางสังคมฉบับทั่วไป และการสร้างเรื่องราวทางสังคมฉบับเฉพาะบุคคล ซึ่งแต่ละวงจรมี 4 กิจกรรม ได้แก่ การวางแผน (Planning) การปฏิบัติ (Acting) การสังเกต (Observing) และการสะท้อนกลับ (Reflecting) ตามวงจรการวิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยกระทำเป็นวงจรต่อเนื่องจนได้เรื่องราวทางสังคมที่เหมาะสมกับนักเรียนออทิสติกระดับมัธยมศึกษา ดังนี้

ภาพที่ 4 วงจรการวิจัยเชิงปฏิบัติการการพัฒนาเรื่องราวทางสังคม วงจรที่ 2 การสร้างเรื่องราวทางสังคมฉบับเฉพาะบุคคล

2.3.1 วงจรที่ 1 การสร้างเรื่องราวทางสังคมฉบับทั่วไป (กุมภาพันธ์-เมษายน 2552) ได้แก่

2.3.1.1 การวางแผน เพื่อกำหนดทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาในการเรียนร่วม

1) ผู้วิจัยศึกษาเอกสารทางวิชาการ ข้อมูลพื้นฐาน สภาพความบกพร่องทักษะทางสังคม แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ร่วมกับผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจในการวิจัยระยะที่ 1 และคัดเลือกทักษะทางสังคมที่มีคะแนนสูงหรือเป็นปัญหามากที่สุดนำไปเป็นข้อมูลเบื้องต้นประกอบการสนทนากลุ่ม เพื่อกำหนดพฤติกรรมเป้าหมายในการเสริมสร้างทักษะทางสังคม 10 ทักษะย่อย

2) สนทนากลุ่มครูผู้ร่วมวิจัยที่สอนนักเรียนออทิสติกระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนเรียนร่วมจังหวัดขอนแก่น ผู้เชี่ยวชาญด้านเรื่องราวทางสังคม และผู้ปกครองนักเรียนออทิสติก จำนวนทั้งสิ้น 10 คน ในวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2552 แนวคำถามประกอบด้วย ทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติกที่เป็นปัญหาบกพร่องการเรียนรู้ของห้องเรียน และสถานการณ์ที่มักเกิดเหตุการณ์รวมทั้งความถี่ของเหตุการณ์ดังกล่าว

3) ผู้วิจัยบันทึกการสนทนากลุ่มในแบบบันทึกการสนทนา และวิเคราะห์เหตุการณ์หรือสถานการณ์ทางสังคมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียนออทิสติก และกำหนดเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่มีความจำเป็นต่อการเรียนร่วม ที่สามารถใช้เรื่องราวทางสังคมในการพัฒนาทักษะทางสังคม โดยตรวจสอบทบทวนทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาว่า ในสถานการณ์มีใครเกี่ยวข้องบ้าง (ใคร) เกิดอะไรขึ้นก่อนนักเรียนปฏิบัติตนด้านทักษะทางสังคมที่ไม่เหมาะสม และเกิดอะไรขึ้นทันทีทันใดหลังจากปฏิบัติตนด้านทักษะทางสังคมที่ไม่เหมาะสม (อะไร) พฤติกรรมเกิดขึ้นเมื่อใด (เมื่อไร) พฤติกรรมเกิดขึ้นที่ไหน เกิด ณ เวลาและสถานที่ใด (ที่ไหน) และสรุปข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม และกำหนดเหตุการณ์หรือสถานการณ์ในการปฏิบัติตนทางสังคมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียนออทิสติก ที่มีความจำเป็นต่อการเรียนร่วม ที่จะนำไปสร้างเรื่องราวทางสังคมมาใช้เป็นแนวทางในการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการแก่ผู้ร่วมวิจัย

2.3.1.2 การปฏิบัติ เพื่อเขียนเรื่องราวทางสังคม ตามหลักการเขียนเรื่องราวทางสังคมที่เสนอโดย Gray (2000)

ดำเนินการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง การเขียนเรื่องราวทางสังคม สำหรับพัฒนาทักษะทางสังคมในนักเรียนออทิสติกในวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2552 โดยวิทยากรผู้มีความเชี่ยวชาญ และนำพฤติกรรมที่เป็นปัญหามาร่วมเขียนเรื่องราวทางสังคมตามการปฏิบัติตนทางทักษะทางสังคมที่เหมาะสมของนักเรียนออทิสติก ซึ่งการเขียนเรื่องราวทางสังคม จะประกอบด้วยประโยคเรื่องราวทางสังคมพื้นฐาน (ประโยคพรรณนา ประโยคมุมมอง และประโยคชี้แนะ) โดยมีประโยคชี้แนะ 1 ประโยค ต่อประโยคพรรณนา 2 - 5 ประโยค และหรือประโยคมุมมอง 2 - 5 ประโยค ประโยคยืนยัน 1 ประโยค ส่วนการเขียนเรื่องราวทางสังคมระดับสูงคือทำให้เข้าใจนามธรรมมากขึ้น ประกอบด้วยประโยคเรื่องราวทางสังคมพื้นฐาน (ประโยคพรรณนา ประโยคมุมมอง และประโยคชี้แนะ) และมีประโยคต่อเติม 1 ประโยค ต่อประโยคควบคุม 1 ประโยค และประโยคส่วนร่วม 2-5 ประโยค

2.3.1.3 การสังเกต เพื่อตรวจสอบองค์ประกอบของประโยค และความถูกต้องของเรื่องราวทางสังคม

นำเรื่องราวทางสังคมที่มีเนื้อหาครบถ้วนตามเกณฑ์ของการเขียนเรื่องราวทางสังคมที่เสนอโดย Gray (2000) ไปวาดภาพประกอบเรื่อง แล้วประชุมผู้ร่วมวิจัย 10 คน ในวันที่ 18 เมษายน 2552

เพื่ออ่านและตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของเรื่องราวทางสังคมที่ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยเขียนขึ้นมา และให้ข้อมูลในการปรับปรุงและแก้ไขเรื่องราวให้เหมาะสมกับนักเรียนออทิสติกระดับมัธยมศึกษา โดยใช้แบบตรวจสอบเรื่องราวทางสังคมที่ปรับปรุงจาก The Social Story Checklist ของ Carol Gray (2000) (อัญชลี สารรัตน์, 2552)

2.3.1.4 การสะท้อนกลับ เพื่อปรับปรุงเรื่องราวทางสังคม

ผู้วิจัยนำผลการตรวจสอบความถูกต้องของการเขียนเรื่องราวทางสังคมมาวิเคราะห์ร่วมกับครูผู้ร่วมวิจัยที่สอนนักเรียนออทิสติกระดับมัธยมศึกษา ผู้ปกครองนักเรียนออทิสติก ผู้เชี่ยวชาญ และนำข้อมูลไปปรับปรุงแก้ไข จัดทำเป็นเรื่องราวทางสังคมฉบับทั่วไป

2.3.2 วงจรที่ 2 การสร้างเรื่องราวทางสังคมฉบับเฉพาะบุคคล (เมษายน-พฤษภาคม 2552)

เป็นการสร้างเรื่องราวทางสังคมฉบับเฉพาะบุคคล สำหรับนักเรียนออทิสติกเป้าหมาย ดำเนินการดังนี้

2.3.2.1 การวางแผน เพื่อกำหนดนักเรียนเป้าหมายและทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาในการเรียนร่วมสำหรับสร้างเรื่องราวทางสังคมฉบับเฉพาะบุคคล

1) เลือกนักเรียนออทิสติกที่มีปัญหาทักษะทางสังคม ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดขอนแก่นจำนวน 1 คน ซึ่งเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่าเป็นกลุ่มอาการออทิสซึม สามารถอ่านหนังสือได้ เรียนร่วมกับเพื่อนในชั้นเรียนทั่วไปตามเกณฑ์อายุ และมีปัญหาทางทักษะทางสังคมอย่างน้อยด้านใดด้านหนึ่ง ได้แก่ การควบคุมตนเอง การสื่อความหมายกับคนอื่น และทำงานร่วมกับคนอื่น ทั้งนี้ผู้ปกครองจะต้องยินยอมให้เป็นนักเรียนเป้าหมายเป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งนักเรียนเป้าหมายดังกล่าวนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนมหาไถ่ศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดขอนแก่น

2) สังเกตการปฏิบัติตนทางทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติกนักเรียนเป้าหมาย โดยผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมที่กำลังเกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมจริงในโรงเรียนเป็นเวลา 1 สัปดาห์ และการสัมภาษณ์เพื่อนร่วมชั้น เพื่อค้นหาทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาในการเรียนร่วม

3) สนทนากลุ่มครู และผู้ปกครอง เพื่อกำหนดสถานการณ์ในการปฏิบัติทางทักษะทางสังคมที่ไม่เหมาะสม วิเคราะห์สรุปการปฏิบัติตนทางทักษะทางสังคม กำหนดพฤติกรรมเป้าหมาย และสถานการณ์ในการปฏิบัติตนทางทักษะทางสังคมที่ไม่เหมาะสม ของนักเรียนออทิสติกนักเรียนเป้าหมาย

2.3.2.2 การปฏิบัติ เพื่อปรับปรุงเรื่องราวทางสังคมให้เหมาะสมกับนักเรียนเป้าหมาย

1) เลือกเรื่องราวทางสังคมที่สร้างไว้จากตอนที่ 1 (ฉบับทั่วไป) มาร่วมปรับปรุงให้เป็นเรื่องราวที่มีความจำเพาะเหมาะสมสำหรับนักเรียนออทิสติกเป้าหมาย

2) สนทนากลุ่มวิเคราะห์รายละเอียดเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ตามแนวคำถาม มี 4 ข้อ คือ ใคร อะไร เมื่อไร ที่ไหน ดังนี้ วิเคราะห์ว่าสถานการณ์ที่เกิดขึ้นมีใครเกี่ยวข้องบ้าง เกิดอะไรขึ้นก่อนนักเรียนปฏิบัติตนทางทักษะทางสังคมที่ไม่เหมาะสม และเกิดอะไรขึ้นทันทีทันใดหลังจากปฏิบัติตนทางทักษะทางสังคมที่ไม่เหมาะสม

3) นำเรื่องราวทางสังคมฉบับร่าง ไปปรับปรุงให้เป็นรูปเล่มสอดคล้อง การนำไปใช้ โดยปรับข้อความ วาดภาพประกอบให้สวยงามเหมาะสมกับความสามารถในการอ่าน และดึงดูด ความสนใจนักเรียนออสติกให้อยากอ่านและใช้

2.3.2.3 การสังเกตเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องเชิงเนื้อหาของเรื่องราวทางสังคม

1) ผู้วิจัยนำเรื่องราวทางสังคมที่ปรับปรุงแล้ว มาตรวจสอบความสอดคล้องเชิง เนื้อหา โดยแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน มีการกำหนดเกณฑ์คุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญ คือ เป็นผู้ที่มี ประสบการณ์ในการดูแลนักเรียนออสติกมากกว่า 5 ปี และหรือวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาเอกทางการศึกษา เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเรื่องราวทางสังคม ด้านความสอดคล้องเชิงเนื้อหา ตามแบบประเมินความเหมาะสม ของเรื่องราวทางสังคม

2) ผู้วิจัยรวบรวมความเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่านนำไปวิเคราะห์ข้อมูล โดย หาค่าดัชนีความสอดคล้องตามสูตร IOC และวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อดำเนินการ ปรับปรุงเรื่องราวทางสังคมให้สมบูรณ์

3) ครูประจำชั้นนำเรื่องราวทางสังคมฉบับปรับปรุง ไปทดลองอ่านกับนักเรียน ออสติกเป้าหมาย เพื่อตรวจสอบเนื้อหา รูปภาพ และวิธีการนำไปใช้ รวบรวมข้อมูล นำมาปรับปรุงและแก้ไข เรื่องราวให้เหมาะสมกับนักเรียนออสติกเป้าหมาย

2.3.2.4 การสะท้อนกลับเพื่อปรับปรุงเรื่องราวทางสังคม

สรุปข้อมูลที่ได้จากการความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ และประชุมร่วมกับครูประจำ ชั้นและผู้ปกครองปรับปรุงแก้ไข จัดทำเป็นเรื่องราวทางสังคมฉบับเฉพาะตัว เพื่อนำไปใช้กับนักเรียนเป้าหมายใน การวิจัยระยะที่ 3 ต่อไป

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

2.4.1 วิเคราะห์การสนทนากลุ่ม โดยการสรุปเนื้อหาเชิงพรรณนา เพื่อกำหนดสถานการณ์ใน การปฏิบัติตนทางทักษะทางสังคมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียนออสติก และกำหนดเรื่องราวทางสังคมที่จะสร้าง

2.4.2 การวิเคราะห์โดยใช้แบบตรวจสอบเรื่องราวทางสังคม เพื่อการระบุคุณลักษณะที่พึงของ เรื่องราวทางสังคมว่ามีหรือไม่มี วิเคราะห์โดยการสรุปเนื้อหาเชิงพรรณนาในรูปแบบของกระบวนการเขียน เรื่องราวทางสังคมโดยการมีส่วนร่วมของผู้วิจัย และผู้ร่วมวิจัย

2.4.3 วิเคราะห์แบบประเมินความเหมาะสมของเรื่องราวทางสังคม โดยการหาค่าดัชนีความ สอดคล้อง (Index of Item – Objective Congruence: IOC) ซึ่งมีเกณฑ์ในการพิจารณาค่า IOC คือ ประโยคที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 – 1.00 คัดเลือกไว้ใช้ได้ ประโยคที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 พิจารณาปรับปรุงหรือตัดทิ้ง

$$\text{สูตร IOC} = \frac{\Sigma R}{N} \quad \text{เมื่อ} \quad \text{IOC} \quad \text{แทน} \quad \text{ดัชนีความสอดคล้อง}$$

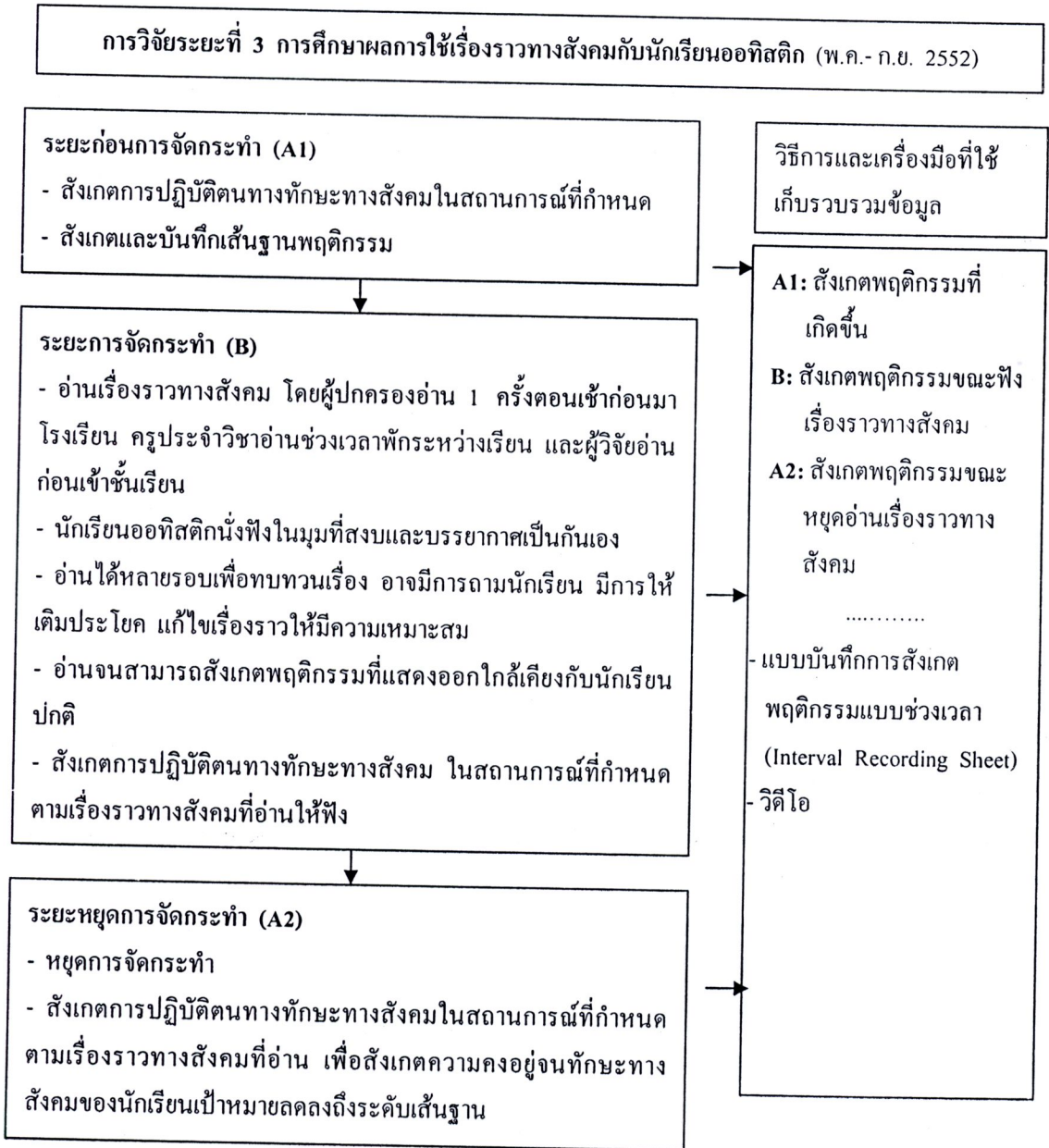
ΣR แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.5 การควบคุมคุณภาพงานวิจัย โดยการตรวจสอบสามเส้า (Triangulation) ผู้วิจัยตรวจสอบข้อมูล พฤติกรรมทักษะทางสังคมของนักเรียนออสติกในการนำมาสร้างเรื่องราวทางสังคมร่วมกันระหว่างผู้วิจัย ครู ประจำวิชา และผู้ปกครองและข้อมูลจากพฤติกรรมจริงของนักเรียนในเวลาและสถานที่เกิดพฤติกรรม

3. การวิจัยระยะที่ 3 การศึกษาผลการใช้เรื่องราวทางสังคมกับนักเรียนออทิสติก

เป็นการวิจัยกลุ่มตัวอย่างเดี่ยวแบบหลายเส้นฐานระหว่างพฤติกรรม (Single Subject Design Across Behavior) รูปแบบ ABA เพื่อศึกษาผลของการใช้เรื่องราวทางสังคมในนักเรียนออทิสติกระดับมัธยมศึกษา ที่เข้าเรียนในโรงเรียนเรียนร่วม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 ดำเนินการระหว่างเดือนพฤษภาคม ถึง กันยายน 2552 ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 5 ขั้นตอนการศึกษาผลการใช้เรื่องราวทางสังคมกับนักเรียนออทิสติก

3.1 นักเรียนเป้าหมาย เป็นนักเรียนออทิสติกที่มีปัญหาทักษะทางสังคม ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนมหาไถ่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น จำนวน 1 คน ซึ่งเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่าเป็นกลุ่มอาการออทิสซึม และมีปัญหาทางทักษะทางสังคมด้านใดด้านหนึ่ง ได้แก่ การควบคุมตนเอง การสื่อความหมายกับคนอื่น การทำงานร่วมกับคนอื่น โดยทั้งนี้ผู้ปกครองยินยอมให้เป็นนักเรียนเป้าหมายเป็นลายลักษณ์อักษร

3.2 ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย

3.2.1 ตัวแปรต้น คือ เรื่องราวทางสังคม

3.2.2 ตัวแปรตาม คือ ทักษะทางสังคม

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรม เป็นแบบสังเกตและบันทึกพฤติกรรมแบบช่วงเวลาของการเกิดพฤติกรรม (Interval Recording Sheet) ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้น โดยได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา ได้มีการนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างอื่นเพื่อหาค่าความสอดคล้องระหว่างการสังเกตด้วยวิธีหาค่าที่ละจุด (Point by Point Method) โดยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 1.00

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยครั้งนี้ มีรูปแบบวิธีวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดียว ดำเนินการวิจัยร่วมกับผู้ช่วยวิจัยจำนวน 2 ท่าน ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนออทิสติกเป้าหมายและครูประจำวิชา มีรายละเอียดดังนี้

3.4.1 ทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงโรงเรียนมหาไถ่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อเก็บข้อมูลและดำเนินการทดลอง

3.4.2 ชี้แจงผู้ช่วยวิจัย ได้แก่ ผู้ปกครองและครูประจำวิชา ให้เข้าใจถึงวิธีการใช้เรื่องราวทางสังคม การใช้แบบสังเกตและบันทึกพฤติกรรมนักเรียนออทิสติก

3.4.3 ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

1) ระยะก่อนการจัดกระทำ (A1)

สังเกตการปฏิบัติตนทางทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติกเป้าหมายในสถานการณ์ที่กำหนด เก็บข้อมูลโดยผู้วิจัยและครูประจำวิชา 1 คน รวมเป็น 2 คน ดำเนินการสังเกตและบันทึกพร้อมกันในช่วงเวลาเดียวกัน แล้วนำผลการสังเกตพฤติกรรมหาค่าความเที่ยงตรงระหว่างผู้สังเกต 2 คน กำหนดค่าความเชื่อมั่นระหว่างผู้สังเกต 2 คน โดยใช้ค่า IOR (Inter Observer Reliability) ที่ได้มากกว่า 80 ขึ้นไป จนกระทั่งได้ข้อมูลที่คงที่เพื่อให้ได้พื้นฐานของพฤติกรรม

2) ระยะการจัดกระทำ (B)

2.1) อ่านเรื่องราวทางสังคมให้นักเรียนออทิสติกฟัง โดยผู้ปกครอง ครูประจำวิชา และผู้วิจัย ทั้งนี้จะอ่านเรื่องราวทางสังคมที่ละเรื่องทุกวันวันละ 3 ครั้ง โดยผู้ปกครองอ่าน 1 ครั้งตอนเช้าก่อนมาโรงเรียน ครูประจำวิชาอ่านช่วงเวลาพักระหว่างคาบ และผู้วิจัยอ่านช่วงเวลาก่อนที่นักเรียนออทิสติกจะเข้าเรียนในวิชาที่ทำการสังเกต บรรยากาศในการอ่านนักเรียนออทิสติกนั่งฟังในมุมที่สงบและบรรยากาศเป็นกันเอง อ่านได้หลายรอบเพื่อทบทวนเรื่อง และอาจมีการถามนักเรียนหากในเรื่องราวมีการให้เติมประโยค ทบทวน หรือแก้ไขเรื่องราวให้มีความเหมาะสม อ่านเรื่องราวทางสังคมจนสามารถสังเกตพฤติกรรมที่แสดงออกใกล้เคียงกับนักเรียนปกติ

2.2) สังเกตการปฏิบัติตนทางทักษะทางสังคม ในสถานการณ์ที่กำหนดตามเรื่องราวทางสังคมที่อ่านให้ฟัง

3) ระยะหยุดการจัดกระทำ (A2) เป็นระยะหยุดการจัดกระทำและสังเกตการปฏิบัติตนทางทักษะทางสังคมในสถานการณ์ที่กำหนดตามเรื่องราวทางสังคมที่อ่าน เพื่อสังเกตความคงอยู่ในการปฏิบัติตนแต่ละสัปดาห์จนพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในทักษะทางสังคมของนักเรียนเป้าหมายลดลงถึงระดับพื้นฐาน

3.4.4 เมื่อสิ้นสุดการทดลองแล้ว นำผลจากการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมทางสังคม มาวิเคราะห์และสรุปผลการทดลอง โดย

1) หาค่าดัชนีความสอดคล้องของการสังเกต และบันทึกพฤติกรรมทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติกของผู้สังเกตทั้ง 2 คน โดยใช้สูตร Point by Point Method (ผดุง อารยะวิญญู, 2551)

2) ข้อมูลจากการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมทางสังคม นำมาหาค่าเฉลี่ยของจำนวนครั้งการเกิดพฤติกรรมเป้าหมาย แสดงข้อมูลด้วยกราฟ สรุปผลการวิจัยโดยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของจำนวนครั้งการเกิดพฤติกรรมเป้าหมายในแต่ละระยะการทดลอง และการใช้วิเคราะห์ทางสายตา (Parson & Bear, 1992; อ้างอิงจากรุ่งนภา ทรัพย์สุพรรณ, 2546) พร้อมบรรยายสรุปข้อมูลพฤติกรรมอื่นที่เกี่ยวข้องจากข้อสังเกต โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องของการสังเกต และบันทึกพฤติกรรมทักษะทางสังคมของนักเรียนและอุปสรรค

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย

3.5.2 หาค่าความเชื่อมั่นระหว่างผู้สังเกต (Inter Observer Reliability) โดยใช้สูตร Point by Point Method (ผดุง อารยะวิญญู, 2551)

$$IOR = \frac{A}{A+B} \times 100$$

เมื่อ A คือ จำนวนครั้งที่สอดคล้อง

B คือ จำนวนครั้งที่ไม่สอดคล้องระหว่างผู้สังเกต

3.6 การควบคุมคุณภาพงานวิจัย หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ในการบันทึกพฤติกรรมในสถานการณ์จริงในระยะเวลาและสถานการณ์ที่กำหนดไว้ โดยใช้ผู้สังเกตที่กำหนดไว้ 2 คน คือ ครูประจำวิชาและผู้วิจัย สังเกตการณ์การปฏิบัติตนทางทักษะทางสังคมที่ได้ตกลงกันไว้ในแบบบันทึก และใช้การบันทึกวิดีโอในการบันทึกพฤติกรรมที่เกิดขึ้น

